

*Provencalský
dom zázrakov*

BRIDGET ASHEROVÁ

*Provensalský
dom zázrakov*

*Provensalský
dom zázrakou*

BRIDGET ASHEROVÁ

FORTUNA

Original title: *The Provence Cure for the Brokenhearted*

Copyright © 2011 by Bridget Asher

Reading group guide copyright © 2011 by Random House, Inc.

This translation published by arrangement with Bantam Books,

an imprint of The Random House Publishing Group,

a division of Random House, Inc.

Cover design © Christina Griffiths

Cover photos © Les and Dave Jacobs/

/cultura/Corbis/iStockphoto/Fotolia

Slovak edition © Fortuna Libri, Bratislava 2013

Translation © Dorota Berecová, 2013

Vydalo vydavateľstvo Fortuna Libri v edícii Fortuna Litera.

www.fortunalibri.sk

Zodpovedná redaktorka Oľília Škvarnová

Prvé vydanie

Táto kniha je fikcia. Mená, postavy, miesta a udalosti sú buď výtvorom autorkinej fantázie, alebo sú použité fiktívne, a preto akákoľvek podobnosť so skutočnými živými alebo mŕtvymi osobami, s udalosťami či miestami je úplne náhodná.

Všetky práva vyhradené.

Nijaká časť tejto publikácie sa nesmie reprodukovať, ukladať do informačných systémov ani rozširovať akýmkoľvek spôsobom, či už elektronicky, mechanicky, fotografickou reprodukciou, alebo inými prostriedkami, bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ISBN 978-80-8142-273-7

Knihu venujem čitateľovi.

V tomto výnimočnom okamihu sme tu len my dvaja.

Dá sa to povedať aj takto: Žiaľ je príbeh lásky rozprávaný naopak.

A možno to tak vôbec nie je. Možno by som k tomu mala zaujať vedeckejší prístup. Láska a strata tejto lásky existujú v rovnakej miere. Nevynašiel už tú rovnicu nejaký romantický fyzik?

Alebo by som to mohla povedať takto: Predstavte si ťažidlo. Vnútri neho si predstavte maličký zasnežený domček a v tom domčeku ženu, ktorá sedí na kraji posteľe a drží v ruke ťažidlo. Vnútri *toho* ťažidla je maličký zasnežený domček so ženou, ktorá stojí v kuchyni a potriasa ďalším ťažidlom. A v *tamtom* ťažidle...

V každom dobrom príbehu lásky sa skrýva ďalšia láska.

PRVÁ ČASŤ

Odkedy Henry zomrel, ustavične strácam veci. Strácam kľúče, slnečné okuliare, šekové knižky. Stratila som kuchynskú lopatku a našla som ju v mrazničke s vrekom strúhaného syra.

Stratila som ospravedlňenku pre Abbotovu učiteľku v treťom ročníku, kde som jej vysvetľovala, ako som mu zapotročila domácu úlohu.

Strácam uzávery zubných pást aj vrchnáky pohárov s lekvárom. Odkladám ich so zívajúcimi otvormi, nezavreté, vystavené vzduchu. Strácam kefy na vlasy aj topánky – nielen jednu z páru, ale obe.

Opakovane som si zabudla kabát v reštaurácii, peňaženku pod sedadlom v kine, kľúče pri pokladnici v drogérii. Potom som celkom pomýlená chvíľu sedela v aute a pokúšala som sa zistiť, čo nie je v poriadku. Vrátila som

sa do obchodu, kde už na mňa pokladnička zvonila kľúčmi nad hlavou.

Občas mi zavolali ľudia s dobrým srdcom a stratené predmety mi vrátili. A keď sa mi veci stratili, jednoducho *zmizli*, snažila som sa zopakovať si jednotlivé kroky a stratila som sa sama. Ako som sa ocitla v tomto obchode? Prečo som sa vrátila k pultu v lahôdkach?

Stratila som prehľad o svojich kamarátoch. Narodili sa im deti, poobhajovali dizertačné práce, usporadúvali umelecké výstavy a spoločenské večere i grilovanie na dvoroch...

Predovšetkým som prestala registrovať obrovské časové úseky. Deti naokolo, na zastávke autobusu, kde nastupuje Abbot, v susedstve, v Abbotovej triede i v juniorском bejzbalovom tíme sa závratne zväčšovali. Najhoršie však znášam to, ako rýchlo rastie Abbot.

Strácam prehľad aj o krátkych časových úsekoch – predpoludniach, večeroch. Niekedy sa mi stáva, že zdvihnem zrak a odrazu je tma, akoby niekto štukol vypínačom. Problém je v tom, že život pokračuje bezo mňa. Ešte aj po dvoch rokoch ma toto zistenie prekvapuje, hoci za ten čas sa z neho stal zvyk, obyčajná nezvratná skutočnosť: Svet sa pohýna vpred a ja nie.

Preto ma nemalo prekvapiť, že v ten deň, keď sa moja sestra vydávala, sme s Abbotom meškali na stretnutie družičiek. Celé doobedie sme sa hrali pexeso, z čoho nás vytrhali telefonáty z Cukrárne.

„Jude, no tak, Jude, moment! *Pätsto* citrónových koláčikov?“ Vyskočila som z gauča, na ktorom sedel Abbot

a pchal sa už tretím nanukom. Z týchto pestrých valčekov balených v igelite, z ktorých treba odstrihnúť rožtek, človek občas kaše. Ešte aj to je bolestný detail, že sme s Abbotom klesli tak nízko, že jeme mrazený džús z plastu. „Nie, nie, som si istá,“ pokračovala som. „Určite by som si objednávku zapísala. Prinajmenšom... Dopekla. Asi je to moja vina. Chceš, aby som prišla?“

Henry nebol iba môj manžel. Bol aj mojím obchodným partnerom. Celú mladosť som vyrábala delikátne koláčiky a myslela som si, že jedlo je druh umenia, ale Henry ma presvedčil, že jedlo je láska. Stretli sme sa na kulinárskej akadémii a onedlho po tom, ako sa narodil Abbot, sme počali ďalšie naše dielo: Cukráreň.

Jude v tom s nami bola od začiatku. Je slobodná matka, útla, urečnená, s odfarbenými krátkymi vlasmi a so srdcovitou tvárou, zvláštna kombinácia krásy a tvrdosti. Bola našou prvou zamestnankyňou. Má prirodzený talent, úžasný zmysel pre dizajn a obchodný dôvtip. Po Henryho smrti sa jej postavenie posilnilo. O obchodné záležitosti sa staral Henry. Som presvedčená, že nebyť Jude, už by som obchod stratila. Jude sa stala hnacou silou, mojím kormidlom. Udržiava chod vecí.

Práve som sa jej chystala povedať, že budem v obchode do pol hodiny, keď ma Abbot potahal za rukáv. Ukázal na hodinky na svojom zápästí s ciferníkom v podobe bejzbalovej loptičky. Pravdepodobne v dôsledku mojej pomätenosti trval na tom, že si bude čas sledovať sám.

Keď som si uvedomila, že už je poobede, skríkla som: „Svadba! Prepáč, musím letieť!“ a položila som.

Abbot s vytreštenými očami vyhlásil: „Teta Elysia bude parádne nahnevaná!“ Zohol sa a poškrabal si štípanec od komára na členku. Mal na sebe nízke biele športové ponožky. Jeho členky vyzerali opálené, ale v skutočnosti boli špinavé.

„Nebude, ak pohneme kostrou!“ povedala som mu. „A vezmi si aj Fenistil, nech sa neškrabeš cez obrad.“

Začali sme šialene pobehovať po našom štvorizbovom dome. Jednu z topánok na vysokom opätku som našla v skrini, druhú v Abbotovej izbe vo veľkej škatuli s legom. Abbot zápasil s vypožičaným smokingom. Trápil sa s maličkými manžetovými gombíkmi, zhladúval pripínací motýlik a šerpu okolo pása – vybral si červené, lebo také mal Henry na našej svadbe. Nebola som si istá, či je to zdravé, ale nechcela som na to zbytočne upozorňovať.

V rýchllosti som si nahodila mejkap a rukami vpred som vkĺzla do družičkovských šiat. Pocitovala som vďačnosť, že šaty nie sú typický horor na takú príležitosť – moja sestra má vynikajúci vkus. Boli to najdrahšie šaty, aké som na sebe kedy mala, vrátane mojich svadobných.

Keď som odmietla rolu prvej družičky (aby som bola neúprosne presná, prvej vdovičky), sestra si očividne vydýchla. Dobre vedela, že všetko len pobabrem. Hneď povolala svoju starú kamarátku z univerzity s diplomom z marketingu a ja som bola šťastne degradovaná na obyčajnú družičku. Abbota regrutovali ako nosiča prsteňov. Pravdupovediac, nebola som si istá ani tým, či zvládnem byť matkou nosiča prsteňov. Na poslednú chvíľu som si vymyslela výhovorku, aby som nemusela ísť na skúšobnú

večeru deň predtým ani na wellness a na hromadný termín v kaderníctve v deň svadby. Keď vám totiž zomrel manžel, smiete si dovoliť jednoducho povedať: „Nemôžem prísť. Veľmi ma to mrzí.“ Ak váš manžel zomrel ako môj pri dopravnej nehode, smiete povedať: „Dnes nemôžem šoférovať.“ Smiete jednoducho pokrútiť hlavou a šepnúť: „Mrzí ma to.“ A všetci vás okamžite ospravedlnia, akoby to bolo to najmenej, čo pre vás môžu urobiť. A azda aj je.

Sestru to však unavuje. Vynútila si odo mňa prísľub, že k nej prídem dve hodiny pred sobášom. Musíme sa držať prísneho programu, v rámci ktorého majú všetky družičky popíjať Mimosu a každá predniesť svoj osobný prípitok. Elysia má rada, keď sa svet krúti okolo nej. Nedokážem ju za to odsudzovať, lebo si uvedomujem, aký sebecký je môj žiaľ. Môj osemročný syn stratil otca. Henryho rodičia stratili syna. A Henry stratil život. Aké právo mám zas a znova používať Henryho smrť ako výhovorku na to, aby som sa čomusi vyhla?

„Môžem si zobrať veci na šnorchlovanie?“ zakričal Abbot z druhého konca chodby.

„Zbal si veci na prenocovanie a zober si aj výstroj,“ odpovedala som mu a popritom som si pchala veci do vlastného kufríka. Sestra býva len dvadsať minút od nás. Je to krátka jazda z Tallahassee na vidiek do Capps, ale nástojila, aby u nej rodina prespala. Považuje to za príležitosť naplno zaujať maminu aj moju pozornosť a udržať si ju čo najdlhšie, aby opäť prežívala silné puto, ktoré nás voľakedy spájalo. „Ráno sa môžeš potápať so starým ockom.“

Abbot vyletel z izby a ešte stále v športových ponožkách jediným šmykom preletel po celej chodbe až k mojim dverám. V jednej ruke držal šerpu a v tej druhej pripínací motýlik. „Nechce mi to držať!“ postažoval si. Naškrobený golier mu trčal popri lícach, ako keď sa raz na Halloween prezliekol za grófa Drakulu.

„Netráp sa s tým, len si to vezmi so sebou.“ Bojovala som s uzáverom na šnúre perál, ktoré mi na tú príležitosť požičala mama. „Budú tam dámy plné nervóznej energie a vôle čosi robiť. Dajú ťa do parády.“

„A ty budeš kde?“ spýtal sa ma znepokojene. Od Henryho smrti sa Abbot stal úzkostlivý. Začal si trochu nepričítne šúchať ruky, akoby si ich usilovne umýval – bol to jeho nový tik. A nadobudol fóbiu z baktérií. Boli sme za terapeutom, ale bezvýsledne. Abbot sa uchyľoval k tomu gestu vždy, keď pocitoval úzkosť a tušil, že sa niečím zaoberám v myšlienkach. Usilovala som sa neupadať pred ním do zadumania, ale ukázalo sa, že neviem dobre predstierať optimizmus. Moja falošná veselosť ho znerózňovala ešte väčšmi ako moje zadumanie – bol to bludný kruh. Cítil sa po otcovej smrti zraniteľnejší vo svete? Presne tak som sa cítila ja.

„Budem sa s ostatnými družičkami venovať družičkovským povinnostiam,“ uistila som ho. V tej chvíli som si spomenula, že som si mala pripraviť prípitok. Napísala som si ho na papierový obrúsok v kuchyni a vzápätí som ho, ako inak, stratila. Nevedela som si spomenúť na nič, čo som v ňom napísala. „Čo by si povedal, aké dobré vlastnosti má teta Elysia? Musím niečo vymyslieť na prípitok.“

„Má pekné biele zuby a kupuje ohromne dobré darčeky,“ vyhlásil Abbot.

„Krása a štedrosť,“ prikývla som. „Z toho sa bude dať niečo stvoriť. Všetko dopadne dobre. Budeme sa zabávať!“

Skúmavo sa na mňa zahľadel s úmyslom zistiť, či to myslím vážne, ako by sa zadíval advokát na klienta, keď sa usiluje uhádnuť, čo má za klobúkom. Na takéto podrobné skúmanie som zvyknutá. Mama, sestra, priatelia, susedia, dokonca aj zákazníci v Cukrárni sa ma pýtajú, ako sa mám, zatiaľ čo sa v mojej odpovedi snažia vyňučať ozajstnú pravdu. Viem, že by som sa mala pohnúť vpred. Mala by som viac pracovať, lepšie sa stravovať, cvičiť a chodiť na rande. Zakaždým, keď vystrčím päty z domu, musím byť pripravená na obliehanie dobroprajných známych, ktorí ma chcú zahrnúť súcitom, podeliť sa so mnou o svoje názory, klásť mi otázky a poskytovať rady. Pravidelne si nacvičujem odpoveď: „Nie, naozaj, mám sa dobre. Máme sa s Abbotom vynikajúco!“

Neznášam aj to, že musím s týmto súcitom bojovať pred Abbotom. Chcem byť k nemu úprimná a zároveň ho ochraňovať. Samozrejme, úprimná nie som. Toto je prvá svadba, na ktorú pôjdem od Henryho smrti. Odjakživa som na svadbách ronievala slzy, dokonca aj na svadbách ľudí, ktorých som dobre nepoznala, ba aj pri svadbách v televízii. Tentoraz som sa sama seba bála. Ak dokážem fňukať pri reklame o svadbe, ako budem reagovať na túto?

Nemohla som sa na Abbota pozrieť. Len čo sa naňho pozriem, bude vedieť, že klamem. *Budeme sa zabávať?* Skôr som dúfala, že to prežijem.

Pristúpila som k veľkému zrkadlu, ktoré mi Henry pripevnil na dvere skrine. Henry bol všade, ale ak sa mi v mysli vynorila spomienka – keď sa pokúšal zrkadlo pripevniť, spadlo a rozbilo sa na dva kusy –, usilovala som sa pri nej nezotrvať. Zotrvávanie pri spomienkach je slabosť. Vedela som, že musím upriamiť pozornosť na niečo malé, niečo uskutočniteľné. V tej chvíli som sa pokúšala s pomocou svojho odrazu v zrkadle zapnúť si perlový náhrdelník. Bola to snaha o poslednú možnosť záchrany.

„Páčiš sa mi viac, keď nie si namaľovaná,“ ozval sa Abbot.

Náhrdelník sa mi zošmykol z krku. Zachytila som ho v dlani. Je možné, že si pamätá, ako jeho otec hovorí niečo podobné? Henry mi vravieval, že sa mu moja tvár páči *nahá*. Niekedy šeptom dodal: *Presne ako to ostatné na tebe*. Vyzerám staršie ako pred dvoma rokmi. Napadlo mi spojenie *zasiabnutá žiaľom* – akoby mohol žiaľ človeka doslova zasiahnuť a zanechať na ňom nezmazateľný znak. Otočila som sa k Abbotovi: „Poď ku mne, pozrieme sa na teba.“

Položila som perlový náhrdelník na nočný stolík, napravila som Abbotovi golier, prihladila vlasy a položila som mu ruky na kostnaté pliecka. Zadávala som sa na svojho syna – na tie modré oči s tmavými mihalnicami, presne ako jeho otec. Má Henryho opálenú pokožku, dokonca aj červené líca ako on, hoci je len malý chlapec. Zbožňujem jeho hrboľatú briadku aj tie jeho priveľké dospelácke zuby, ktoré mu zvláštne vytrčajú z malých úst.

„Vyzeráš krásne,“ neubránila som sa citu, ktorý ma premohol. „Ako obrázok.“

„Ako obrázok chlapca, ktorý nesie prstene?“

„Presne tak,“ odvetila som.

S Abbotom sme zaparkovali na konci sestrinej príjazdovej cesty, ktorá je vysypaná štrkom. Museli sme sa vyhýbať množstvu dodávok – pohostenie, kvetinárstvo, zvukár. Cesta sa zatača ďalej okolo bazéna a tenisového kurtu vysypaného antukou a voľne prechádza do trávinatej plochy medzi nedávno postaveným ateliérom a starou stodolou. Elysia sa vydáva za Daniela Weldinga, príjemného plachého umelca s celoštátnou reputáciou. Hoci spolu žijú už osem rokov, vždy nanovo ma ohúri veľkoleposť miesta, ktoré sestra nazýva domovom. V tej chvíli ešte väčšmi vyrážalo dych. Samotný obrad sa mal konať na zvažujúcom sa trávniku, po ktorom sme s Abbotom práve kráčali závratným tempom. Lemovali ho rady stoličiek potiahnutých zopnutým tylom. Áno si mali povedať pri fontáne v japonskom štýle, pod mriežkou, cez ktorú sa prepletali kvety a vytvárali klenbu. Pod trojdielnym bielym stanom nainštalovali tanečný parket.

Abbot mal veci v plátennej taške, ktorú dostal zadarmo v miestnej knižnici. Videla som, že tam má strčenú šerpu a motýlik spolu s výstrojom na potápanie – šnorchel, okuliare a plutvy, ktoré mu daroval môj otec. Snažila som sa ťahať za sebou kufrík na kolieskach. Poskakoval za mnou ako zanovitý starý pes.

Ponáhľali sme sa do ateliéru zložiť si batožinu, ale dvere boli zamknuté. Abbot sa oprel čelom o sklo, priložil si okolo tváre dlane ako klapky a pokúsil sa nazrieť dnu. Daniel maľuje obrovské plátna. Jeho samostatný ateliér má vysoké stropy a stojan na plátno sa dá zasunúť do podlahy. Nemusí teda balansovať na rebríkoch, keď potrebuje dosiahnuť na vyššie miesta. V podkroví je rozťahovací gauč pre dvoch ľudí. Niekedy tam Daniel odpočíva uprostred dňa a v tú noc sme tam mali spať my dvaja s Abbotom. Danielove diela sa neuveriteľne dobre predávajú, čo je dôvod, prečo si môže dovoliť taký dom, dve príjazdové cesty, zvažujúci sa trávnik a zasúvací maliarsky stojan.

„Je tam!“ zvolal Abbot.

„Určite nie je. Dnes sa predsa žení.“

Abbot zaklopal, za sklom sa objavil Daniel a dokorán otvoril dvere. Má široké plecia, vždy je opálený a vo vlasoch sa mu vinie niekoľko striebřistých pramienkov. Na tvári – elegantnej tvári – sa mu trochu zakrivene a mohutne týči kráľovský nos. Zložil si okuliare, sklonil hlavu na hrud', takže sa mu brady poskladali ako malá harmonika, a zadíval sa na mňa, neupravenú, ale v rozkošných šatách, a na Abbota v nedozdobenom smokingu. Naširoko sa usmial. „Som taký rád, že ste tu! Ako sa máš, Abbot?“ Pritiahol si ho a zovrel ho v medvedom objatí. Práve to Abbot potrebuje – medvedie zovretia a citové prejavy od otcovských typov. Ja síce vynikám v letných bozkoch na čelo, ale vidím, aký je šťastný, keď ho Daniel schmatne do náručia. Aj v tej chvíli mal Abbot na tvári hlúpučký

úškrn. Daniel objal aj mňa. Voňal nejakými drahými výrobkami – vlasovými gélmami a mydlami z dovozu.

„Máš tu dnes dovolené byť?“ spýtala som sa ho. „Vyzeraš ako utečený ženích.“

Abbot sa prešmykol okolo Daniela a ako vždy vstúpil do ateliéru s ohúreným výrazom na tvári. Veľmi sa mu páči úzke schodisko vedúce do podkrovia, kávovar na espresso, odhalené trámy a – ako inak – obrovské plátna v rozličných stupňoch rozpracovania, opreté o steny.

„Pocítil som trochu inšpirácie, tak som si sem odbehol,“ vysvetľoval Daniel. „Upokojí ma, keď sa tu trochu poobzerám.“

„Nemal by si byť obutý?“ poznamenal Abbot.

„Ach, hej.“ Daniel ukázal na pár topánok o meter ďalej. „Vieš, ak si pofrkam farbou oblek, to nič, ale topánky sú ručne vyrobené. V ďalekej púšti ma šuster prinútil postaviť sa bosými nohami do piesku a z tých odtlačkov mi vyrobil topánky presne na mieru.“ Boli to Danielove a Elysiine typické historky – obuvník na púšti, ktorý meria nohy v piesku.

Abbot pobehol k topánkam, ale ani sa ich nedotkol. Videla som, že by chcel, ale topánky sa dotýkajú zeme a zem je plná baktérií. Musel by si okamžite vydrhnúť ruky v kúpeľni. Gesto falošného umývania rúk by na to nestačilo. „Kde je Charlotte?“ spýtal sa Abbot a otočil sa späť k maľbám. Charlotte je Danielova dcéra z prvého manželstva. Daniel zažil veľmi nepríjemný rozvod vrátane boja o starostlivosť o Charlotte a prisahal, že sa už nikdy neožení – nie preto, že by bol zatrpknutý, skôr ho

to trápilo. Niekoľko mesiacov po Henryho smrti však zmenil názor. Samozrejme, akosi prirodzene to spolu súviselo – čo človeka prinúti stmeliť lásku väčšmi než dôkaz, aký je život krehký?

„Charlotte je hore v dome,“ odpovedal. Potom sa obrátil ku mne a dodal: „Snaží sa lietat' popod radar.“

„Ako sa má?“ vyzvedala som. Charlotte má šestnásť a práve prechádza pankáčskou fázou, ktorá Elysiu znepokojuje, aj keď *pank* je už prežitok. Teraz sú na všetko nové výrazy.

„Pripravuje sa na prijímačky na vysokú, ale neviem... V poslednom čase je dosť nevrlá. Vlastne ma trápi. Som jej otec, tak sa trápim. Veď vieš, ako to myslím.“ Sprisahanecky sa na mňa pozrel. Myslel tým, že ja poznám rodičovstvo dôverne, tak, ako ho Elysia nepozná. Také niečo nemohol priznať inak ako potajomky.

„A toto je čo?“ ozval sa Abbot. Všetky Davidove obrazy sú priam chaoticky abstraktné, ale Abbot sa pristavil pri osobitne búrlivej maľbe s mohutnými, ťažkými čiarami. Vyzeralo to zúfalo a závažne. Zdalo sa, ako keby bol kdesi v obraze uväznený vták – vták, ktorý sa chce dostať von.

Daniel sa zadíval na maľbu. „Lod' ďaleko od pobrežia s napnutými plachtami,“ odvetil. „A strata.“

„Mal by si sa trochu rozveseliť!“ dohovárala som mu potichu.

Položil mi ruku na plece. „To mi hovor akurát ty,“ zašepkal. „Tvoríš?“ Vždy som sa cítila poctená, že Daniel považuje moje cukrárske povolanie za umenie. K ume-

niu nepristupuje exkluzívne, verí, že patrí nám všetkým. Mojou prácou bol odjakživa nadšený. V tej chvíli sa mi prihováral ako umelkyni. „Musíš opäť začať tvoriť. Neexistuje lepší spôsob, ako žiaľiť.“

Prekvapilo ma, ako priamo to povedal, ale zároveň sa mi uľavilo. Súcit mi už lezie hore krkom. „Zatiaľ som nezačala. Ešte nie,“ priznala som.

Vážne prikývol.

„Abbot!“ zavolala som. „Musíme ísť.“

Abbot sa ku mne sklamane vrátil. Otočil sa k Danielovi: „Ľuďom je z tvojich obrazov smutno, ale nevedia prečo.“

„Vynikajúca definícia abstraktného umenia,“ ocenil Daniel.

Abbot sa usmial a počúchal si ruky. Vzápätí si ich strčil do vreciek, akoby si to sám uvedomil. Daniel si nič nevšimol, ale ja áno. Abbot sa svoj problém učí zakrývať. Je to krok dopredu, alebo dozadu?

„Už meškám na popíjanie,“ uvedomila som si.

Daniel sa zadíval na nedokončené plátno. Potom sa obrátil ku mne. „Heidi.“ Zaváhal. „Musel som o pár dní odložiť svadobnú cestu, aby som dokončil veci na výstavu. Elysia zúri. Keď s ňou budeš hovoriť, pripomeň jej, že som dobrý človek.“

„Urobím to,“ sľúbila som. „Môžeme si tu nechať veci?“ spýtala som sa, hľadiac na kufor a Abbotovu tašku.

„Samozrejme,“ súhlasil.

„Poď, Abbot,“ vyzvala som ho a usilovala som sa zo spleti v jeho taške vytiahnuť motýlik a šerpu.

Abbot sa rozbehol k dverám.

„Naozaj vás rád vidím,“ ubezpečil ma Daniel.

„Aj my teba,“ vrátila som mu. „Všetko najlepšie k blížiacej sa svadbe!“

Elysia a Daniel spolu žijú osem rokov, a preto sa svadba zdala akýmsi zvláštnym, dodatočným nápadom. Vždy som sa domnievala, že oni dvaja nielen žijú v manželstve, ale že im to spolu aj vydrží. Pre moju sestru však bola svadba kolosálna udalosť. Prechádzala som okolo hustého trávniku s viditeľnými širokými pásmi raz jedným, raz druhým smerom, ktoré doň vytlačila kosačka, a cítila som sa vinná, že som tej udalosti taká vzdialená.

Mala som aspoň pristať na to, že im vytvorím svadobnú tortu. Svojho času som bola luxusnými tortami preslávená. Ľudia z celej Floridy ešte stále volajú do Cukrárne a robia si rezervácie na objednávky na rozličné slávnosti rok aj viac dopredu. Svadby boli mojou špecialitou. Krátko po Henryho smrti som sa však obmedzila na pečenie košíčkov a citrónových koláčikov skoro ráno a zvyšok dňa som stála za pokladnicou. Zaprisahala som sa, že nechcem mať nič spoločné s nevestami – príliš rozkazujú a sú úplne posadnuté svojimi predstavami o svadbe. Zdajú sa mi nevďačné, berú lásku ako samozrejmosť. V tej chvíli som sa hanbila, že som Elysi a Danielovi neponúkla, že im spravím tortu. Bol by to môj dar, jediná maličkosť, ktorú som im mohla dať.

Zadávala som sa na rad okien. Kuchyňa a jedáleň boli rozžiarené jasným, zlatým svetlom.

„Čo je?“ zľakol sa Abbot, keď som prudko zastala.

Chcelo sa mi zvrtnúť a ísť domov. Som na toto pripravená? Zazdalo sa mi, že presne takto sa cítim v živote – ako niekto, kto stojí na trávniku pred obrovským domom, díva sa do nádherných okien, kde ľudia žijú svoje životy, naplňajú vázy, češú si vlasy, pričom sa pozerajú do zrkadla, smejú sa, keď ich náhle premôže rozrušenie a zase sa vytratí. Tu prekypoval život mojej vlastnej sestry.

„Ale nič,“ upokojila som Abbota. Chytila som ho za ruku a stisla som mu ju. Aj on mi ju zovrel, len tak si vykročil krok predomnou a ťahal ma k domu – plnému života.

V tej chvíli sa rozleteli zadné dvere a vyšla z nich mama. Vlasy mala zvinuté vo svojom charakteristickom drdole ako karamelový veterník, tvár hladkú, takže vyzerala sviežo a mlado, čo pripisuje radu drahých krémov. Mama starne nádherne. Má dlhý, elegantný krk, plné pery a klenuté obočie. Je to zvláštne, keď vás vychováva ktosi, kto je omnoho krajší, než vy kedy budete. Je krásna priam kráľovsky, ale v protiklade s touto pózou kráľovnej vyniká jej zraniteľnosť – akási unavená mäkkosť vo výrazoch tváre.

Zrak jej padol na mňa s Abbotom na trávniku. „Práve som dostala úlohu vás nájsť!“

Sestra poslala mamu, aby ma našla? To bol zlý znak. Naozaj zlý.

„Veľmi meškáme?“ spýtala som sa.

„Myslíš tým, ako veľmi je nahnevaná tvoja sestra?“

„Zmeškala som úvodné prípitky?“ V mojej otázke zaznela nádej, že je to tak.

Mama neodpovedala. Rázne prešla po terase a zbehla dole niekoľkými schodíkmi. Okolo nej šušťali šaty farby karamelového cukríka. Mali priliehavý strih, ktorý jej odhaľoval kľúčne kosti. Mama je napoly Francúzka a verí v eleganciu.

„Potrebovala som sa dostať z toho domu,“ priznala sa. „Ty si mi poslúžila ako výhovorka.“ Vyzerala rozrušená, dokonca trochu usznená. Plakala? Mama je citovo založená žena, no len tak ľahko neplače. Je priam definíciou spojenia *aktívna seniorka* – predstiera zaneprázdnenosť, ktorá má naznačovať spokojnosť, ale na mňa vždy pôsobila ako žena, ktorá len-len že nevybuchne. Jedného dňa ozaj vybuchla a stratila sa na celé leto, potom sa však k nám vrátila. Tak či tak, keď už raz vaša matka odíde bez vás – aj keď má na to právo –, po zvyšok života budete premýšľať, či to neurobí znova. Obrátila pozornosť na Abbota. „No nie si ty krásny chlapec?“

Začervenal sa. Moja mama tak pôsobí na každého – na pošťára, od ktorého niečo chce cez sviatky, na pilota, ktorý na konci letu vystúpi, aby sa s ňou rozlúčil, dokonca aj na nadutého hlavného čašníka.

„A ty?“ otočila sa ku mne a prehodila mi vlasy cez plece. „Kde máš perly?“

„Ešte potrebujem zopár záverečných ťahov,“ zahovorila som to. „Ako to zvláda Elysia?“

„Odpustí ti,“ riekla jemne. Mama vedela, že to pre mňa asi bude ťažké – jedna dcéra manžela získa, druhá ho stratila –, a tak sa snažila postupovať opatrne.

„Veľmi ma mrzí, že tak meškáme,“ povedala som previnilo. „Stratila som pojem o čase. S Abbotom sme...“

„... usilovne písali prípitok pre tetu Elysiu,“ dokončil za mňa Abbot. „Mame som pri tom pomáhal!“ Aj on sa tváril previnilo, sprisahanec môj.

Mama potriasla hlavou. Do očí sa jej nahrnuli slzy. „Som úplne vykoľajená!“ vyhrkla a pokúšala sa uhladiť si pokrčené šaty. Divne sa zasmiala. „Neviem, prečo sa ma to tak dotýka.“ Uštipla sa do nosa, akoby chcela zabrániť ďalším slzám.

„Čo sa ťa tak dotýka?“ prekvapila ma jej emotívnosť. „Svadba? Svadby sú šialené. Vždy vyvolajú ohromné...“

„Nie svadba,“ prerušila ma. „Ale dom. *Náš* dom v Provensalsku... Bol tam požiar.“

Ked sme boli so sestrou ešte deti, mama nás brávala do domu v Provencalsku každý rok na krátke letné obdobie. Otec, ktorý bol posadnutý prácou, nikdy nemal čas sa k nám pridať. Potom tam išla mama jedno leto sama a my sme sa tam už nikdy nevrátili. Na sestrinom trávniku sa mama rozplakala, objala ma a na chvíľu sa o mňa oprela. Spomenula som si na dom tak, ako si pamätajú deti, zo zvláštnych uhlov pohľadu, na súbor zvláštnych podrobností: že na oknách neboli okenice, že dvere vnútri domu mali filigránske západky, ktoré sa zasúvali a odsúvali, ako sa im zachcelo, že popri chodníčkoch v záhrade okolo domu som na vysokých burinách videla hrče bielych kvetov, ale keď som si ich pozrela zblízka, v skutočnosti to boli maličké slimáčky a na bielych ulitách sa im rysovali jemné špirály.

Dom a všetko v ňom sa zdalo prakticky nadčasové. Možno by bolo presnejšie povedať, že to bolo plné času – časy sa tam ukladali vo vrstvách. Pamätám si na kuchyňu, v ktorej stál dlhý úzky jedálenský stôl a okolo neho rozličné stoličky. Každá z nich bola pozostatkom inej éry. Plytký kuchynský drez bol vytesaný z jediného kusa tvrdého mramoru, hnedého a škvrnitého ako prepeľičie vajíčko. Patril k pôvodnému zariadeniu domu, ktorý bol postavený v osemnástom storočí priamo na okraji malej vinice. Na dvore bola v dvadsiatych rokoch minulého storočia vybudovaná fontána, v nej sa mihali žiarivo oranžové vypasené japonské kapry *koi* a okolo sa hrčili tepané železné stoličky a malý stôl, prikrytý bielym obrusom, ktorý sa trepotal vo vetre. Dom – vzdialený štvrťhodinku od Aix-en-Provence a učupený v tieni dlhého rozoklaného chrbta Montagne Sainte-Victoire – matke patrí, odkedy zomreli jej rodičia. Vtedy mala okolo dvadsaťpäť rokov.

Mama nás tam krmila príbehmi o samotnom dome. Väčšinou to boli príbehy o láske, nepravdepodobné príbehy, ktorým som vždy chcela veriť, ale ešte aj ako dieťa som k nim bola podozrievavá. Večer nám ich porozprávala a ja som si ich potom opakovala sama pre seba. Šepkala som si ich do zovretých dlaní a cítila som pritom teplo svojho dychu, akoby som mohla príbehy držať v rukách a opatrovať ich.

Ešte stále som si nás vedela predstaviť všetky tri v jednej z horných izieb: mama sedí na kraji postele alebo prikrúči k oknu a vykloní sa do chladnej noci. Elysia a ja si

rozprestrieme vlasy, ešte vlhké po kúpeli, na biele van-
kúše, takže pripomínajú mokré svätožiary. Vždy sa tam
ozývalo naliehavé cvrlikanie cikád – stupňovalo sa, ticho
a zase silnelo.

„Na počiatku,“ začala mama prvé rozprávanie, lebo to
predstavuje samotný zrod domu, akoby rodina predtým,
než bol dom postavený z kameňa, ani neexistovala – a po-
rozprávala nám príbeh jedného z našich predkov, mladé-
ho muža, ktorý požiadal istú ženu o ruku. Bol zamilova-
ný a jeho láska bola obrovská. Tá žena ho však musela
odmietnuť, lebo jej to nedovolili rodičia. Nepovažovali
ho za hodného, aby si ju vzal. A tak ten mladík postavil
dom kameň po kameni, celkom sám vo dne v noci, ce-
lý rok ani nespál. Spaľovala ho láska. Nedokázal prestať.
Dal jej dom do daru a ona sa tak hlboko zamilovala do
domu aj do toho muža, až sa vzoprela rodine a vydala
sa zaňho. Bol slabý a chorý, pretože staval dom v takom
hroznom ošiali lásky, a tak sa žena oňho starala po celý
prvý rok ich manželstva, vlievala doňho život miskami
plnými *pistou*, chlebom a vínom. Dožili sa sto rokov. Keď
manžel zomrel, celkom jej to zlomilo srdce a do týždňa
ho nasledovala.

Dom bol postavený ako akt lásky. To sme z toho mali
pochopiť. Pompézny príbeh, nie? Bol príliš ťažký na to,
aby si ho dve dievčatá zobrali k srdcu. Ale takých príbe-
hov bolo viac.

Moji prastarí rodičia vlastnili v Paríži malý obchod
s obuvou a nemohli mať deti. Prastarú mamu raz v zime
zavolali, aby sa vrátila do domu a starala sa o svoju te-

tu, starú dievku. Manželia sa však tak veľmi milovali, že prastarý otec nezniesol byť od nej odlúčený. Raz večer sa objavil na prahu a zostal tam týždeň. Každú noc počuli strašidelné vibrovanie cikád, ktoré sa v zime nemali ozývať. Počali tam diéta a potom mali ešte ďalších šesť.

A tak sme počúvali, že v dome sa láska stávala viditeľnou. Dom vedel robiť zázraky.

Najstaršia dcéra prastarých rodičov, moja stará mama, bola ešte mladá, keď sa v Paríži oslavoval koniec druhej svetovej vojny. Bola tvrdohlavá a drzá. V mase ľudí pri Place de l'Opéra sa stretla s mladým americkým vojakom. Vášnivo ju pobozkal a potom sa davy pohli ako príliv a oddelili ich. Hľadali sa navzájom, no v tom divokom víre sa obaja stratili. Po vojne sa môj starý otec vrátil do Francúzska a pomocou série malých zázrakov ju našiel u nej doma v Provensalsku, ďaleko od miesta stretnutia. Prisahali si, že sa už nikdy nerozlúčia.

Dom mal moc naveky spečatiť zväzok dvoch duší zasiahnutých láskou. Zbožňovali sme tie príbehy, dokonca aj vtedy, keď sme z nich už vyrastali. Posúvali sme si ich navzájom, ako keď sa dievčatá hrajú preberanie so šnúrkou – prihrávali sme si spleť vzorce z jedného páru rúk do druhého a zase naspäť. Keď Elysiin záujem upadal, nútila som ju uvažovať nad motívmi a predstavovať si, ako kto vyzeral. Vymýšľali sme si podrobnosti a tak sa príbehy stávali čoraz dlhšie a zložitejšie.

Asi v období nášho posledného výletu v to leto, keď som mala trinásť rokov, sme však s Elysiou začali skúmať slabiny tých príbehov. „Čo to bola za séria malých

zázrakov?“ Mama nevedela. „Existujú predsa zdravotné dôvody, prečo niekto určitý čas nemôže mať deti a potom zase môže, nie?“ Odpoveď znela áno, ale aj tak... A, samozrejme, je fyzicky nemožné, aby jeden človek postavil dom z kameňa holými rukami, sám, bez spánku a bez poriadnej stravy.

„Áno,“ súhlasila mama s našimi výhradami, no dodala: „Ale práve to z toho robí akt čistej lásky!“

O mnoho rokov neskôr sestra uverila. V dome ju totiž Daniel po ôsmich spoločných rokoch a slávnostnej prísaha už nikdy sa neoženit požiadal o ruku, kým sa máčala vo vani.

A raz som sa aj ja skoro vzdala a začala som veriť. Cez našu poslednú spoločnú dovolenku sme raz všetky tri boli v jednej z izieb na poschodí. Skladali a triedili sme veci, ktoré sa usušili na vešiaku. Bola to izba mojej sestry, s oknami otočenými k hore. Nevieam, ktorá z nás to zbadala prvá, ale všetky tri sme rýchlo pribehli k oknu a pozorovali sme svadbu odohrávajúcu sa na úpätí hory. Nevesta mala na sebe dlhé biele šaty a vo vánku jej povieval závoj. Mali sme ďalekohľad na pozorovanie vtákov. Sestra ho schmatla z poličky a striedavo sme sa ním dívali na tú scénu.

Napokon mama povedala: „Podme sa pozrieť bližšie.“

Zbehli sme po úzkom kamennom schodisku, preleteli cez kuchyňu a vybehli sme z domu zadnými dverami. Svadba sa odohrávala dosť vysoko v kopci. Kráčali sme riadkami vinohradu a jedna druhej sme si podávali ďalekohľad. Spomínam si, ako som si zakaždým muse-

la prispôsobiť ďalekohľad svojej malej tvári, pamätám si na pohľad cez zašpinenú šošovku, rozmazaný, surreálny a nádherný. Nevesta sa rozplakala. Skryla si tvár do dlaní, a keď ju zase ukázala, smiala sa.

A zrazu sme sa mama, sestra a ja ocitli v roji motýľov – aby som bola presná, boli to mlynáriky, biele, s čiernymi bodkovanými vzormi na krídlach. Neskôr ich obrázky ešte počas toho pobytu Elysia našla v knihe v malom kníhkupectve v Aix-en-Provence. Divoko okolo nás trepotali krídelkami. Bolo to, akoby sme sa nachádzali v oblaku závratnej bieloby.

Videla som len kúsočky maminej jasnoružovej sukne a tmavých vlasov. Biela blúzka sa jej strácala v roji bielych motýľov. Jej hlas sa preto zdal takmer oddelený od tela.

„Zlietajú sa motýle do takýchto rojov?“ spýtala som sa.

„Nie,“ odvetila mama a povedala nám, že je to zase jeden zo zázrakov.

Odporovali sme jej, lebo sme mali pocit, že taká je úloha dcér, ale ja som v mlynáriky verila a vedela som, že v ne potajomky verí aj Elysia.

Práve to leto si pamätám najživšie. Prekypovala som túžbou, ako dokážu túžiť trinástročné dievčatá, zdanlivo nekonečne, lebo ich túžba nemá smerovanie. Chcela som byť začarovaná. Túžila som po bratoch, ktorí bývali vo väčšom susednom dome. Starší z nich vedel balansovať na čele rozličnými predmetmi – pomerne veľkými vecami, ako drevené stoličky a hrable –, kým mladší bol mrzutý, keď si starší brat získal pozornosť, a vždy ma nelútostne špliechal v bazéne, ktorý bol skôr zelený než

modrý. Obaja mali tmavé vlasy aj oči. Placho sa usmievali. Pripadali mi exotickí, boli to chlapci, s ktorými by som chodila na rande, keby moja stará mama udržala starého otca vo Francúzsku. Keby bola odmietla opustiť svoj domov, vlast a reč. Domnievala som sa, že by ma chápali tak, ako ma americkí chlapci chápať nedokázali.

Ukradla som ich fotografiu – starší chlapec Pascal, vysoký a pekný, už vtedy svalnatý, balansoval na čele pogom, tyčou na skákanie, zatiaľ čo mladší Julien sa naňho opovrzhливо díval zo stoličky na trávniku. Určitým spôsobom som bola zaľúbená do staršieho brata, ktorý sa však snažil vzbudiť záujem v Elysi. A tak trochu som nenávidela toho na záhradnej stoličke – mrzúňa a špliechača. Obrázok som poskladala a strčila som si ho do peračníka so zipsom v zásuvke svojho stola.

V priebehu nasledujúcich rokov som si však spomínala predovšetkým na mamu, ktorá bola počas toho pobytu zvláštne vzdialená, melancholická a tichá, akoby nejako vedela, čo bude nasledovať. Možno bol jej vzťah s otcom už vtedy narušený – aj mne sa to tak zdalo, a to som o manželstve nevedela nič.

Ďalšie leto, keď som mala štrnásť rokov a Elysia sedemnášť, mama odišla do domu bez nás. Nestratila sa na krátke obdobie, ale na celé leto. Bolo to po tom, ako zistila, že otec má pomer. Mama v tom bola otvorená typickým francúzskym spôsobom. Posielala mne aj sestre leteckou poštou listy napísané na papieri jemnom ako hodváb. Boli tenučké ako strihy na šitie. Zakaždým som jej odpísala na ružovom papieri s monogramom, ktorý mi

dala na Vianoce, ale tie listy som nikdy neposlala. Skrývala som si ich do písacieho stola. To bolo v lete 1989. V posledný augustový deň nám zavolala a oznámila, že sa vracia domov.

Len čo prišla domov, začala piecť dezerty, ktoré si vo Francúzsku obľúbila – *tarte au citron*, *flans*, tiramisu, *crème brûlée*, hruškové záviny. Nikdy neotvorila ani jedinú kuchársku knihu. Zdalo sa, že pečie spamäti. Predtým sa pečeniu veľmi nevenovala, ale po pobyte v dome sa zdalo, že sa sama vlieva do malých, jemných koláčikov. Chcela som byť s ňou, tak som sa zdržiavala pri nej v kuchyni. Možno práve vtedy som sa prvýkrát naučila stotožňovať prchavé cukrárske umenie s abstraktnými pojmi ako túžba, hoci po celé roky som to radšej nazývala umením a len po tom, ako som stretla Henryho, som na to začínala myslieť ako na prejav lásky. S mamou sme sedávali pri stole v jedálenskom kúte, kde sme raňajkovali, a ochutnávali sme koláčiky. Tlmeným, úctivým hlasom sme ich kritizovali. Po chvíli zakaždým vyhlásila, že tento sa nám nikdy nepodarí tak akurát. Deň-dva tvrdila, že už piecť nebude, ale zrazu bola opäť v kuchyni a postúpili sme k ďalšiemu dezertu.

Mama bola tichá a zamyslená. Asi týždeň po návrate prišiel posledný z jej listov. Obsahoval príbeh, ako celá hora začala horieť. Plamene sa rozšírili až k zadným kamenným schodom, ale tam sa oheň zastavil. Nazvala to zázrakom. Hoci zázraky vyhlasovala nadovšetko rada, zdalo sa, že tento je naozajstný. No keď sme ju žiadali, aby požiar opísala, nechcela sa o tom baviť. „Napísala

som vám to, aby ste mohli ten príbeh uchovať naveky,“ povedala nám. Zdalo sa mi zvláštne, že nám to nechcela porozprávať, ale neotravovala som ju. Boli sme šťastní, že je doma. Bola zraniteľná a navyše nám dokázala, že môže aj odísť. Nechala som to tak.

Jedného dňa piecť prestala. Povedala, že sme vyskúšali všetky druhy dezertov a žiadny sa nám nepodaril. Už netreba pokračovať. Len čo to oznámila, zdala sa menej roztržitá, pokojnejšia. Považovala som to za dobré znamenie.

Ja som však piekla ďalej sama. Najprv to bol nešikovný pokus prilákať ju naspäť do kuchyne, aby so mnou trávila viac času, neskôr som sa jednoducho stratila vo svete, ktorý som tam objavila.

Po celých rokoch som sa občas prichytila, ako štipkám cesto istým spôsobom alebo ako cítim určitú vôňu, a zrazu som videla seba samu ako mladú ženu osamote v našej kuchyni a rozmýšľala som, kam sa podela fotografia bratov. Kde sú teraz všetky matkine listy? Kde sú listy, ktoré som jej písavala na ružový papier a nikdy som ich neposlala? Vyhodené. Pochované. Stratené ako všetko ostatné.

Mama nás zaviedla do domu a stáli sme v kuchyni. Elysia má kuchyňu reštauračnej triedy s nehrdzavejúcou oceľou, s mramorom a s elegantným osvetlením. Udržiava ju nepoškvrnene čistú, pretože ju skoro nikdy nepoužíva. Chladničku má spoľahlivo zásobenú potravinami ako mladé mrkvičky, jogurt alebo zdravý šalát z bioklíčkov, spolu s exotickými potravinami, ako sú určité druhy rýb dovezené letecky z ďalekých ostrovov, jedlé kvety či akési hľuzy, ktoré, prisahám, pochádzajú z čierneho trhu a sú neurčito ilegálne. Všeobecne však jej chladničke chýba farba a koncentrácia. Je priestranná, akosi sa to v nej ozýva a zíza z nej na vás množstvo bielej prázdnoty.

V tej chvíli však kuchyňa prekypovala ľuďmi, ktorí zabezpečovali svadobné občerstvenie. Žena v modrých

kokteilových šatách rozdávala príkazy. Mrkla na svoj BlackBerry a vybehla na terasu prijať hovor. Boli tam polievkové misy s naberačkami, dlhé podnosy so spenenými predkrmami, veže kreviet, mušlí a lastúrnikov, škatule s vínom, rady pohárov.

Mama sa opäť raz pokúšala vysvetliť Abbotovi, že pri požiari sa nikto nezranil a že to bolo veľmi ďaleko, vo Francúzsku. „Bol to len požiar v kuchyni. Nevieme, koľko napáchal škody, ale nikomu sa nič nestalo!“

Abbot si neprestajne utrápene šúchal ruky. „Ako ďaleko bol ten požiar? Kde je Francúzsko?“ spýtal sa a ona mu to začala vysvetľovať odznova.

Nepočúvala som. Cítila som sa, ako keby sa mi vytiahla kotva z piesku. Správa o požiari v dome vo mne voľačo spustila. Zrazu sa vynorili spomienky na dom z môjho detstva, a len čo ma zaplavili, už som mozog nevedela zastaviť. Naučila som sa, ako sa nezdržiavať pri spomienkach na Henryho, ale Henry bol tu a už som nedokázala vzdorovať. Mala som pocit, že nebudem môcť zabrániť tomu, aby sa mi jeho živý, reálny obraz nevynáral v mysli. Akoby ma pod vodu ťahala obrovská prívalová vlna. Napokon s Henrym nás predstavili v kuchyni plnej dodávateľov jedla.

Dvadsaťštyriročný Henry Bartolozzi stojí v tej kuchyni tesne predtým, ako sa stretneme. Má oblečené nohavice s dokonalými pukmi, požičané sako a na nohách tenisky Nike. Čierne vlasy, hoci učesané, sa mu krútia v neposlušných kučerách, a z tváre mu žiaria svetlomodré oči. Obaja sme boli vtedy na kulinárskej akadémii a oboch nás priatelia priateľov pozvali do domu promi-

neného miestneho šéfkuchára. Mama ma varovala, aby som sa nezaľúbila do muža kreatívneho typu. V tom čase už Elysia niekoľko rokov žila v New Yorku, snažila sa presadiť sa ako maliarka a mala za sebou príliš veľa vzťahov s umelcami. Mama ich mala práve dost. „Čo je zlé napríklad na študentoch medicíny?“ neraz sa pýtala počas rodinnej večere. „Čo ak sa bude niekto dusiť? Bola by som rada, keby tu aspoň jedna osoba poriadne ovládala Heimlichov manéver, niekto, kto by v prípade núdze dokázal vyrobiť trubicu na dýchanie z gulôčkového pera. Chceš, aby niekto z nás vykrvácal len preto, lebo spadol na nôž a nemal ho kto ošetriť?“

Tú radu som považovala za dost dobrú. Aj ja som už mala po krk sestričných frajerov. Okrem toho som nastúpila na kulinársku školu, aby som sa zoznamovala s mužmi. Mala som ich plné zuby. V podstate som bola presvedčená, že som už svoj podiel mužov zničila. V tom čase som už kohosi presvedčila, aby sa zhulil, čím som mu vlastne zničila kariéru v NASA, komusi inému som rozbila zasnúbenie a navyše ma vinili za vážnu nehodu na vodných lyžiach – hoci bez obetí. Mužov som sa bála z tej istej príčiny ako žiab: nedokázala som predvídať, ktorým smerom skočia.

Vo všeobecnosti som lásku považovala za uzavretie zmluvy, ktorá závisí od ochoty robiť kompromisy. Samozrejme, malo to korene v komplikovanom manželstve mojich rodičov. Existovala historka, že môj otec, právnik pracujúci pre Patentový úrad Spojených štátov amerických, zachránil mamu z pisárne.

Zatiaľ čo na úrovni feminizmu to bolo problematické z mnohých dôvodov, ešte sa to zhoršilo pre jedno z rodinných tajomstiev: moja matka je geniálna. Jej otec sa vrátil z vojny a otvoril si obchod s rozličným tovarom, ktorý živil rodinu po celé roky, ale kým mama dosiahla univerzitný vek, ocitli sa na pokraji bankrotu, a aby to bolo ešte horšie, otcovi začalo zlyhávať zdravie. Univerzita bola teda vyľúčená. Ako žena v domácnosti mama videla všetky nové filmy, dokonca aj zahraničné, na ktoré chodila sama, lebo môj otec odmietal čítať titulky. O filmoch hovorievala s odkazom na režiséra – typická francúzska črta. K záhradkárstvu pristupovala vedecky a čítavala knihy o fyzike, histórii, filozofii, náboženstve, ale málokedy sa o nich zmieňovala. Viedla tichý, tajnostkársky intelektuálny život. Raz na Vianoce nám ktosi dal hru *Trivial Pursuit*. Mama vedela všetky odpovede. Boli sme šokovaní. „Ako to môžeš vedieť?“ dookola sme sa jej pýtali. Keď sa hra skončila jej víťazstvom, prikryla škatuľu vekom a už nikdy sa k nej nevrátila. Potrebovala mama záchranu? Prijala historku tak, že to naozaj potrebovala. Nečudo teda, že keď som pred mnohými rokmi stretla Henryho v kuchyni na večierku, hľadela som na lásku ako na kompromis, dokonca slabosť.

Henry bol prvá osoba, ktorú som na večierku stretla. Rozprával sa so šéfkuchárovou strapatou dcérou, ktorá chodila do tretieho ročníka.

Úsmev sa mu na jednej strane vykrúcal dohora a ja som sa do toho úsmevu okamžite zamilovala.

Predstavil sa. Henry Bartolozzi. Zdalo sa mi, že tie dve mená spolu nepasujú, a čosi som o tom pozname-

nala. Vysvetlil mi, že meno Henry mu vybrala mama po starom otcovi, ktorý bol z Juhu, a priezvisko má z otcovej talianskej strany.

Povedala som mu svoje priezvisko. „Buckleyová. Na strednej škole som s ním nemala na ružiach ustlané. Bola som chodiaca rýmovačka.“

Poklepal sa po brade. „Rýmuje sa *Buckleyová* vôbec s niečím? Smiešne. Na nič si neviem spomenúť.“ Potom priznal, že označenie Fartolozzi na strednej škole jeho povesti vôbec neprospeľo. Vyrastal v talianskej časti Bostonu – na severnom konci – a mal energický prízvuk Nového Anglicka, akoby sčasti inšpirovaný bejzbalovým štadiónom Fenway Park a sčasti operou.

Pamätám si, že v ten večer sa večierok rozšíril až na trávnik a strapaňa so starším bratom odpaľovali petardy, ktoré skackali po chodníku. Bola tma. Nedokázala som určiť, či na mňa Henry hádže pohľady.

Neskôr sa hromada ľudí nasúkala do jeho hrdzavej Hondy, a keď sa rádio omylom preladilo na jemné melódie, začala som bliakať *Brandy*. Priznala som, že som ten nešťastný typ opilca, diva jemných melódií. Napriek tomu – alebo možno práve preto – si odo mňa Henry vypýtal telefónne číslo.

Hneď nasledujúci večer ma moja nová kamarátka zo školy Quinn pozvala na večeru. Tvrdila som jej, že už mám príliš veľa práce. Quinn povedala len toľko: „Dobre, tak tam budeme len my s Henrym.“ A ja som vyhrkla: „Henry Fartolozzi?“ Oznamila som jej, že predsa len zmením plán.

Henry doniesol zopár fliaš úžasného talianskeho vína. Bolo to obyčajné mrhanie, lebo nikto z nás nemal peniaze. Nebola som zvyknutá na nízky futon, ktorý sa tváril, že je gauč, a obliala som sa vínom zakaždým, keď som sa naň posadila. Ku koncu večera som už smrdela ako vínna pivnica.

Mojím hlavným dopravným prostriedkom bol vtedy ozrutný bicykel z éry päťdesiatych rokov, kúpený z druhej ruky. Henry mi ponúkol, že ma odvezie domov, lebo sa ochladilo. Odmietla som, ale naliehal na mňa. Napchal to strašidlo do kufra svojej starodávnej nepoistenej Hondy, ale auto nenaštartovalo. Vôbec. Bola to úľava. Ak sa ma snažil zachrániť, pomohlo mi, že mu to nevychádzalo.

Povedala som mu: „Viem, čo je s tvojím autom.“

Modré oči mu zasvietili. „Vyznáš sa v motoroch?“

Prikývla som. „Je to jednoduché. Keď otočíš kľúčikom, nevydáva žiadny zvuk.“

Henrymu sa to zdalo očarujúce. Mne sa zdalo očarujúce to, že to považuje za očarujúce. „Máš pravdu,“ súhlasil. „Asi to bude generátor zvukových efektov.“

Henry ma odprevadil domov – zo šesť blokov. Keď sme dorazili ku mne, uvedomila som si, že som si zabudla kľúče na večeri. Odprevadil ma naspäť ku Quinn a potom opäť ku mne. Vtedy už boli asi tri hodiny ráno. Prechodili a prerozprávali sme poriadny kus noci. Znovu na prahu mojich dverí sme obaja zaváhali.

Spýtal sa ma: „Takže, pozdávam sa ti?“ Naklonil hlavu, modré oči mu rámovali tmavé mihalnice. Mal plné pery, na ktorých sa zase objavil ten úsmev – vlastne to bol len taký poloúsmev, iba na jednej strane.

„Čo tým myslíš?“ spravila som sa nechápavou. „Samozrejme, že sa mi pozdávaš. Si veľmi milý.“

„Hej, ale len v tom význame ako v šiestej triede na základnej. Pozdávam sa ti, akože sa ti páčim, alebo sa ti len pozdávam?“

„Možno sa mi pozdávaš tak, že sa mi páčiš,“ odvetila som s pohľadom zabodnutým do svojich topánok a potom som sa pozrela priamo naňho. „*Možno*. S mužmi nemám veľmi šťastie. Vlastne som sa rozhodla ich zavrhnúť.“

„Naozaj?“ Túto časť si pamätám tak jasne – ako blízko stál, tak blízko, že som cítila teplo jeho dychu. „Smiem sa spýtať prečo?“

„Muži sú makačka. Myslia si, že sa môžu len tak objaviť a zachrániť ťa, ale potom stoja veľa námahy. Treba ich prehovárať. Vo všeobecnosti sú ako hovoriace sedačky.“

„Domnievam sa, že na hovoriacu sedačku mám celkom širokú slovnú zásobu.“ Zašepkal to, akoby to bolo priznanie. „Na štandardizovaných testoch som bol dosť dobrý... Teda v porovnaní s ostatnými hovoriacimi sedačkami.“ A potom na mňa uprene hľadel. Začala som sa zamilúvať do jeho pliec. Videla som mu kľúčne kosti, tú zraniteľnú jamku medzi nimi, krásnu silnú sánku. „Myslím si, že zavrhnúť mužov je staromódne.“

„Je to taký zastaraný pojem. Tuším som bola opitá, keď som to povedala.“

„Možno si bola na fláme.“ Usmial sa tým svojím polousmevom. „Dávala si si prestávku od zavýjania *Brandy*?“

„Pravdepodobne. A teraz, v triezvom svetle dňa, vidím, aký to bol zlý nápad. Skoro ako usporiadať plno-

hodnotnú produkciu *West Side Story* v miestnom stánku s občerstvením.“

V tej chvíli bol nemožne blízko. „Už si sa o to aspoň pokúsila?“

„Dvakrát. Nevyšlo to,“ odvetila som mu. „Už som sa z toho dostala, teda zo zavrhnutia mužov.“

„Oficiálne si privrhla mužov,“ vyhlásil.

„Presne tak,“ prisvedčila som.

„Si si istá?“

Prikývla som, ale istá som si nebola.

A pobožkal ma – najprv jemne, takmer akoby ma len potiahol za peru, no potom som sa vzdala. Držal moju tvár v dlaniach. Pritlačil ma celým telom o dvere. Pustila som kľúče na zem. Bozkávali sme sa, bozkávali, v spomienkach sa mi ten moment zdá večnosťou.

Ten bozk, to bol začiatok. S Henrym sme fungovali ako dvojica, lebo ma presvedčil, že som sa v láske mýlila. Láska nie je o kompromise. *Život* je ťažký. *Život* si vyžaduje kompromis. No keď sa dvaja ľudia zamilujú, vytvoria svätyňu. Moja rodina bola krehká. Láska predstavovala predmet z ručne fúkaného skla. Henry bol však vychovaný úplne inak. Jeho rodina je hlučná, chrapún-ska, obscénna, všetci sa rýchlo nahnevajú, ale aj rýchlo odpúšťajú, všade je jedlo – južanské jedlo zmiešané s talianskym, nastavené na mantru *Mangia! Mangia!* – neustále sa u nich vypráža, buble to tam, strieka, kuchyňa tepe ako srdce plné pary.

Nečakala som, že sa zamilujem. Mala som pred očami tú inú budúcu verziu seba, tvrdú, nezávislú ženu, prebija-

júcu si cestu životom. No popravde som cítila, že Henry je presne ten, na koho som čakala, *duša*, na ktorú som čakala, a balenie, v akom prišiel, bolo ako rozbaľovať si darček za darčekom. *A takto vyzeráš. A takto znie tvoj blas. A toto sú tvoje detské spomienky.* Predtým som si myslela, že hľadám, ale v skutočnosti som len čakala *naňho* a ani som nevedela, na čo naozaj čakám, netušila som, že mi chýbal, kým neprišiel. Myslela som si, že on je odpoveďou na túžbu, ktorú som pocitovala ako trinásťročná. Myslela som si, že tá bolesť je netrpezlivá osamelosť, ale bol to skôr smútok za domovom, za miestom, kde som pritom ešte nebola.

V kuchyni svojej sestry som spomínala na náš prvý bozk, na ten pocit, keď som bola opretá o dvere, na zvuk kľúčov, keď mi vypadli z rúk a zazvonili pri dopade na betónový schod. Tolko hodín, dní, týždňov sa zlievalo od okamihu k okamihu a uplynulo. Každodennosť mi nejde. Neviem prechovávať okamihy v srdci. Ukázalo sa, že moja túžba súvisela s tým, kým som bola. Odznela, ale potom – najmä v posledný rok pred Henryho smrťou – sa vrátila. Prekážala mi v schopnosti oceniť drobnosti svojho každodenného života. A práve to Henry tak dobre vedel, kým ja som túžila... Ako som len mohla byť taká neopatrná? Prečo som nedávala lepšiu pozor?

V kuchyni svojej sestry v jej svadobný deň som cítila smútok za domovom. Chcela som ísť domov, ale domov, po ktorom som túžila, s Henrym, už neexistuje.

„Podme zaviesť Abbota k starému otcovi. Môžu sa navzájom zamestnávať, kým sa začne obrad,“ navrhla

mama nahlas v dobrej vôli prekričať hluk v kuchyni. Podarilo sa jej nerozmazať si pri plači mejkap, čo je jedna z jej zručností.

Ukázala na otca, ktorý mal oblečený tmavomodrý oblek, sedel v jedálenskom kúte a ceruzkou dopĺňal číslice do zošita so sudoku. Takto bývalý workoholik zvláda plynutie času. Sudoku je medzi rodičmi jablkom sváru a otec ho musí robiť tajne. Sudoku je záľubou záhaľčivých a mama záhaľku neznáša. Otca však priťahuje detailná práca, zložitosti, ktoré ho naplňali, keď pracoval ako právnik v oblasti patentov. Má rád kategórie v rámci podkategórií v podkategóriách. Narozprával toho, ako obdivuje vynaliezavosť, no, pravdupovediac, s nadšením zamietal žaloby pre „neurčité vyjadrovanie“. Domnievam sa, že kdesi hlboko vnútri chcel byť vynálezcom, ale skončil ako gramatik striktne zachovávajúci pravidlá, ako udržiavateľ jazyka.

Abbot na mňa žalostne pozrel. Starého otca ľúbi, no nechcel, aby sme ho opustili v hlučnej premávke kuchyne. Okrem toho je niečo v podstate ponížujúce v tom, keď vás niekomu podstrčia, a Abbot vedel, že bude podstrčený.

„Ste kamaráti,“ pripomenula som mu. „Dobre sa spolu zabavíte.“

Pobrali sme sa k otcovi, ktorý zdvihol zrak od sudoku. „Vy dvaja ste ako zo škatuľky,“ povedal. „Ako máš, Abbot?“ *Ako máš* bol jeden z Abbotových detských výrazov. Ako maličký bol veľmi spoločenské dieťa. Celý deň sa všetkých pýtal, ako sa majú – robotníkov, úradníkov

v banke za priehradkou či zamestnancov knižnice. *Ako máš? Ako máš?*

„Mám sa dobre,“ odpovedal Abbot a nahodil šťastnú tvár.

„Ak chcete, môžete sa ísť pozerať na televíziu do obývačky,“ navrhla im mama.

Otec na ňu vrhol pohľad v snahe zhodnotiť jej pocity. Usúdila som, že vie, že plakala. „To znie dobre! Poďme ujsť z tejto formálnej udalosti.“

„Dávajú zápas Red Sox,“ oznámila som. Henry bol taký zarytý fanúšik Red Sox, až to Abbot musel zdediť. Vyzeralo to skoro genetické, ale teraz to bola jedine moja zodpovednosť zabezpečiť, aby mu posadnutosť vydržala. Kupujem mu kadejakú výstroj – šiltovky, trička, vlajku, ktorú si pripol na dvere a ktorá sa stáča ako usychajúca ruža na chlopni, akoby ešte aj vlajky Red Sox potrebovali chlad Nového Anglicka a tá Abbotova vo vlhkej klíme Floridy chradne.

„Dnes dávajú aj program o veľrybách,“ povedal Abbot. „Veľryby majú zatahovacie bradavky. Sú to cicavce. Ako my.“

„Aj hráči bejzbalu sú cicavce!“ vyhlásil otec.

„Ale nemajú zatahovacie bradavky,“ nedal sa Abbot.

„Nie, to nemajú,“ pripustila som. Abbot je veľmi múdre decko a vo svete detskej logiky túto hádku vyhral.

„Veľryby!“ zvolala som. „Nech žije veľrybí tuk!“

„Poďme naň!“ pridal sa otec.

Mama sa od nás odvrátila. „Počujem, ako volá tvoja sestra,“ upozornila ma. Aj ja som ju počula – z vyšších

sfér domu doliehal prenikavý hlas. Mama vykročila ku schodisku a potom ma ponad plece napomenula: „Nešuchci sa!“

Otec natiahol ruku a dotkol sa mi ramena. Stíšil hlas. „Nepochybne ti povedala o požiari. Je rozrušená. Ved vieš, že tvoja mama je do toho miesta blázon.“ On na *tom mieste* nikdy nebol – ani jediný raz. Dom bol medzi rodičmi vždy príčinou sporov. Najprv preto, lebo otec bol príliš zaneprázdnený, aby tam išiel, neskôr zase predstavoval pripomienku, že nás mama po otcovom úlete opustila. „Vraj žena, čo to tam má na starosti, spadla a voľačo si zlomila.“

„Oznámila mi to, ale o Véronique mi nepovedala nič,“ riekla som mu. Véroniquin dom stojí zo päťdesiat metrov od nášho a takisto je v rodine po celé generácie. Počas roztrúsených liet svojho detstva mama vyrastala spolu s Véronique. Mama nemá súrodencov a Véronique má len bratov, tak si povedali, že budú sestry. Véronique niekoľko rokov po svojom rozvode a po tom, ako sme tam prestali chodiť, zrenovovala svoj väčší dom a premenila ho na penzión s nocľahom a raňajkami. Ako odmenu za minimálnu údržbu ubytováva cez leto v maminom dome hostí, pre ktorých už nemá miesto. Táto dohoda sa zaužívala a ešte stále funguje. „Čo si zlomila? Malo to niečo spoločné s požiarom?“

„Podrobnosti neviem,“ povedal otec. „Tvoja mama sa správa precitlivene. Len ťa varujem. Robí ceremónie viac než zvyčajne.“ *Robiť ceremónie*, to bol otcov výraz na to, čo ja nazývam mamino nepokojné túženie za niečím

iným. Za čím, to neviem. Poznám len svoje túženie, ktoré som pravdepodobne zdedila po nej. Poznám podobu, akú nadobudlo teraz – túžim za Henrym, aby opäť ožil.

Otcova aféra sa mi nezдалa naplnená takým druhom túženia. Vždy som sa domnievala, že do toho jednoducho spadol, že to bol taký prípad, ako keď sa piloti učia o leteckých haváriách. Nikdy tam nejde o jednu vec, ale o celý rad príčinných činiteľov naraz – ľad na krídlach v spojení s pokazenou elektrinou a niekoľkými oblakmi... A možno išlo jednoducho o krízu stredného veku. Zachránil mamu z pisárne a dostal šancu prežiť tú drámu ešte raz. Pomer mal s nejakou ženou v práci, aj keď si nie som istá, čo robila. Bola, ako inak, mladšia a čerstvo rozvedená. Otec mal slabosť pre ženy v núdzi. Potrebovala ho táto žena tak, ako ho už nepotrebovala mama?

Mama to zistila okamžite. Otec je nemožný klamár, čo bola súčasť scenára leteckej katastrofy, ale jeho neschopnosť šikovne klamať je zrejme dobrou črtou. Keď som mala šesť rokov, krížovým výsluchom som ho zlomila v debata o Santovi Clausovi. Za aféru som ho vinila, ale tiež som mu odpustila. Celkom ho to zničilo a mami-no zmiznutie mu skoro privodilo smrť.

Keď sa otcov pomer prevalil, mama ušla do Provenšalska a my sme netušili, či sa ešte vráti. S Elysiou sme na otca v tej súvislosti vyvíjali nátlak. Napokon nám povedal: „Asi by ste sa mali pripraviť na to, že sa budete musieť medzi nami dvomi rozhodnúť. Možno je všetko zlé na niečo dobré.“ Držal vtedy v jednej ruke otvárač a v druhej preliačenú konzervu s polievkou a vyzeral tým

nástrojom zmätený. V tej chvíli som si v duchu vybrala jeho, ale len preto, lebo on bol tu a v tom som videla čosi statočné. Pre dcéry je ľahšie obviňovať matky a pre matky obviňovať dcéry. Prečo to tak je, to neviem.

Mama sa vrátila domov a otcovi odpustila. On jej odpustil, že nás opustila – aj keď všetkým sa nám tak uľavilo, že je zase doma, že odpustenie vlastne nebolo potrebné. Náš rodinný život naruby sa z ničoho nič a bez ceremónií opäť napravil. Manželstvo rodičov sa ukázalo životaschopné. Ale bol to prípad radikálne zostrihaného kríka.

„Mama bude v poriadku,“ ubezpečovala som otca v tomto prípade. „Vždy sa z toho dostane.“

Prikývol. „Pravda,“ prisvedčil. „Veľká pravda.“

Abbot mi z rúk vytiahol saténovú šerpu a motýlik. „Starý ocko mi s tým pomôže,“ povedal.

„Samozrejme,“ súhlasil otec.

Naposledy som sa poobzerala po kuchyni, a práve keď sa otec s Abbotom chystali odísť do obývačky, zaváhala som. „Pamätáš si na moju svadbu?“ spýtala som sa otca.

Obaja s Abbotom sa na mňa prekvapene pozreli. Len málokedy som spomenula skutočnosti, ktoré sa tak úzko spájali s Henrym.

„Áno,“ odvetil otec a v hlase mal smútok. „Bola si nádherná.“

„O mojom závoji si ustavične hovoril ako o svadobnom klobúku a o skúške ako o zahrievacom tréningu.“

„So slovami mi to nikdy nešlo,“ konštatoval.

„Videli sa ráno pred svadbou,“ zamiešal sa Abbot, „a to sa nesmie, lebo to prináša nešťastie.“ Abbot pozná

všetky podrobnosti našej svadby, pretože namiesto rozprávok na dobrú noc mu rozprávam príbehy o Henrym. Príbehy o Henrym sú jedinou príležitosťou, keď si dovoľm zotrvať pri spomienkach – kvôli Abbotovi. Chcem, aby si na svojho otca pamätal.

„Ale oni mali šťastie,“ protirečil mu otec. „Už preto, lebo sa navzájom našli. Svet je veľký a plný ľudí.“ Otec nebol majster reči, no dokázal veci vystihnúť.

Zrazu sa mi nahrnuli slzy do očí, tak som zmenila tému. „Do akej miery to mám u Elysie nahnuté?“

„Mierne až výrazne,“ odvetil, položil šerpu na stôl a snažil sa ju vyhladiť. „Na tvojom mieste by som sa na to pripravil.“

Elysiin dom má vysoké stropy, do ktorých je zabudované osvetlenie, aby nasvecovalo umenie zaplňajúce steny. Z radov okien vidno na okolité kopce, husté zhluky dubov a príkladne udržiavané záhrady. Nábytku je tu poskromne a všetok je moderný. Do Elysiinej obývačky by sa zmestili moje štyri. Nech to tam však bolo akokoľvek vyblýskané, nedokázala som si predstaviť, že by som to miesto nazývala domovom – možno preto, lebo sme s Henrym mali definíciu domova, ktorá nezahrňala slovo vyblýskaný. V sestrinom dome som sa vždy cítila trochu dezorientovaná a nesvoja. Mama sa tam, naopak, cítila celkom ako doma. Raz, trochu pripitá z whisky, mi povedala: „Zo mňa by bola úžasná boháčka.“ Odporovala som jej, že boháč by mohol byť z každého – myslela som to politicky. Pokrútila

hlavou a zdôraznila to zdvihnutým prstom. Mala pravdu. Niektorí sa na to hodia viac ako iní.

Zabúchala som na dvere do spálne a otvorila som ich. „Prepáč, že meškám,“ ospravedlnila som sa.

Sestra sedela na kraji postele s melancholickým výrazom na tvári. V dlani držala poloprázdny pohár koktejlu s plávajúcim plátkom pomaranča. Elysia má krémovú pokožku a mamine medové vlasy. Mala ich zopnuté do rozstrapateného, ale pevného uzla na zátylku. Dlhé šaty slonovinovej farby s prudko sa zvažujúcim výstrihom jej priliehali na telo.

Usmiala sa na mňa. „Aká si pekná,“ povedala a hneď som vedela, že je opitá. Nebola som pekná. Vlasy mi ešte stále trčali na všetky strany a nemala som dokončený mejkap. Za normálnych okolností by Elysia vyskočila z postele a ráznym krokom by ma prišla ponaprávať. Elysia má rázny krok v krvi – vďaka dlhým nohám a cieľavedomosti. Ráznym krokom sa pohybuje všade, dokonca aj na Henryho pohrebe, za čo som ju v tej chvíli nenávidela, ale v ten deň som sa púšťala do mnohých ľudí za najmenšie príčiny – spôsob, akým nakláňali hlavy, keď sa so mnou rozprávali, príliš veľa ľútosti. Hnevala som sa na otca za to, že kašľal do dlane, a potom som si uvedomila, že sa hnevám len preto, lebo Henry zomrel.

„Koľko tých drinkov popila?“ šeptom som sa spýtala mamy a pohľadom som v izbe počítala prázdne poháre. „A kde sú ostatné družičky?“ Uvedomila som si, že by som ich tam uvítala – bolo by to príjemne mrzuté rozptýlenie.

„Poslala prvú družičku aj s ďalšími dvomi, nech sa skordinujú so ženou s BlackBerry,“ odvetila mama. „S tým malým prístrojom v ruke je úžasne výkonná!“

„Povedala si jej o Nixovi?“ pripomenula Elysia mame.

„Bol to tvoj nápad,“ zavrátila ju mama. „Povedala som si, že to nechám na teba.“

„Kto je Nix?“ zaujímalo ma.

„Jack Nixon,“ vysvetlila mi Elysia. „Príde na svadbu. Zakázala som mu doviest si partnerku. Plus jeden sa v jeho prípade nekoná.“

„Jack Nixon? A volajú ho Nix?“ začudovala som sa.

„No, vlastne na univerzite ho volali Podvodník,“ odvetila Elysia a prihladila si vlasy. „Spomínala som mu, že tu budeš a že si vy dvaja možno padnete do oka a... No, je to rande naslepo, ale bez zvyčajného tlaku ozajstného rande.“

„Ty ma dávaš bez môjho dovolenia dokopy s voľakým Podvodníkom Nixonom?“ neveriacky som sa jej spýtala.

„Je to zlatý chlap a liberál. Robí v neziskovke. Prestaň sa nafukovať!“ zahriakla ma sestra.

„Ja sa tu vôbec nehádam o jeho politickom presvedčení. Len sa mi nepáči, keď sa ma ľudia snažia dávať dokopy bez môjho súhlasu. Zo zásady!“ Hlas som mala prenikavý. Znie tak vynervovane, ako sa cítim? Ako to, že ma sestra dokáže ihneď rozhodiť?

„Keď sa nebudeme snažiť dať ťa s niekým dokopy, už v živote nebudeš s nikým chodiť na rande. Musíš sa držať vo forme. Môžem byť úprimná? Tvoja prirodzená

schopnosť flirtovať, ktorá bola aj tak odjakživa pochybná, začína krpatieť.“

„Ako môžeš vedieť, akú mám schopnosť flirtovať? Ne-flirtujem predsa s tebou!“ Zmlkla som. „Moja prirodzená schopnosť flirtovať bola aj tak pochybná? Čo tým myslíš?“

Elysia prevrátila oči.

„Nix je veľmi pekný,“ pokúšala sa upokojiť situáciu mama. „Videla som jeho fotku. A nemôže za to, že sa volá Nixon. Ved' sa s ním môžeš len porozprávať. To ti neublíži.“

„Nechcem byť prípad pre charitu,“ odvrkla som nahnevane. „Nežiadam vás o veľa.“

Sestra sa skoro nebadateľne zakývala, zmraštila tvár, zdvihla nad hlavu dva prsty v tvare víťazného vé a oznámila. „Ja nie som podvodníčka.“

„Teraz vážne, koľko vypila?“

„Je v poriadku,“ tvrdila mama.

„Som v poriadku!“ skríkla Elysia.

Rozčúlene som obrátila list. „Otec mi povedal o Véronique. Čo je s ňou? Malo to niečo spoločné s požiarom?“

Elysia hodila pohľad na mamu, akoby skrývali voľajaké tajomstvo.

„Zranila si členok. Nemyslím si, že to malo nejakú súvislosť s požiarom, ale neviem to presne,“ odpovedala mama. „Vypátrala som jedného z jej synov. Nezdôveril sa mi s podrobnosťami. Ešte sa s ňou nestretol, ale práve tam išiel.“

Počas našej poslednej návštevy sa so mnou Véronique mladší syn stavil, či sa odvážim vyliezť na horu do ma-

lej kaplnky, v ktorej straší pustovník s odrezanými ušami. Neskôr mu zoťali hlavu. V tej chvíli mi kaplnka prišla na um, akoby som ešte stále pocitovala silu spomienok spustených zmienkou o požiari v dome. Kaplnka bola tmavá ako jaskyňa a naše hlasy sa v nej tlmene ozývali. Chlapec ma chytil za ruku a priviedol ma k oltáru, kde sme so zatajeným dychom čakali, kým sa zjaví duch pustovníka. Potom pripustil, že pustovník je dobrý duch. „*Écoute!*“ neprestajne ma vyzýval. „Počuješ, ako šepká tvoje meno?“ Tak pozorne som počúvala, až sa mi zazdalo, že som ho začula.

„Porozprávame sa o tom neskôr,“ prerušila moje spomienky mama a usmiala sa na Elysiu. „Dnes máš svoj deň.“

„Už je čas, však?“ zdvihla sa Elysia. Nezreteľne sa zakývala a zadívala sa na seba vo veľkom zrkadle s mahagónovým rámom. Mala by som dodať, že nebola zvyknutá veľa piť – na rozdiel od mamy, ktorá alkohol zvládala aj vo väčších množstvách. „Priala by som si, aby Daniel nebol taký workoholik. Vieš, je ako otec. Vydávam sa za verziu svojho otca?“

„Daniel je veľmi milý muž,“ povedala som jej, aby som dodržala sľub.

„A mohla by si dopadnúť horšie, ako zobrať si verziu svojho otca,“ trochu defenzívne ju napomenula mama.

„Videla si Charlotte?“ spýtala sa Elysia. „Kde len je? Dnes s ňou nemám nijakú trpezlivosť. Nemôžem mať jeden deň, len jediný deň bez tých jej sračiek?“

„Čo sa stalo?“ preľakla som sa.

„Pohádali sme sa o komunizme... Taká hlúposť!“ odvetila. „Jej vlasy teraz spoľahlivo naznačujú, akú má práve

náladu. Momentálne ich mázafarbené namodro, s čiernymi koncami. Je ako ten prsteň, čo ukazuje, v akom si práve emocionálnom rozpoležení.“

„A čo znamená modrá s čiernymi koncami?“ vyzvedala som.

„Znamená to *apatiu*. Už ani jej mama sa na tú jej apatickú tvár nedokázala pozerat', tak nám ju na leto poslala, nech býva s nami, keďže my dvaja *apatiu* milujeme. Špeciálne na našej svadbe!“ Charlottina mama nie je akurát vyrovnaná osobnosť. Opät sa pokúsila dostať na univerzitu na rozličné vyššie stupne štúdia. Často sa uchýľovala na kadejaké miesta, zatiaľ čo Daniel je presvedčený, že by mala chodiť na terapiu. Akú terapiu? To Daniel presne nevie. Tak či tak, práve Elysia s Danielom za ňu vždy zaskočia. Elysia to neznáša, ale vie, že pre Daniela to znamená veľa, a tak sa väčšinou snaží držať sa na uzde. Elysia nechce mať vlastné deti, ale aj na základe titulu materstva sa dá čosi získať, a preto sa uspokojila s tým, že ako nevlastná matka dospievajúcej dcéry má túto črtu spoločnú s ostatnými ženami, keď sa rozhovor otočí – a dôjde k tomu vždy – na deti.

„Prečo je apatická?“ vyzvedala som ďalej.

„Za á: je to Charlotte. Má záľubu v *apatii*.“

„Je to dobré decko,“ odporovala som jej. Vlastne to je taký môj refrén: *Charlotte je dobré decko. Dobré to s ňou dopadne. Keď sa jedného dňa rozhodne, že bude ovládať svet, všetci jej budeme patriť.* Príliš dobre ju nepoznám, ale mám ju rada a dôverujem jej – možno mi ten luxus poskytuje určitá vzdialenosť.

„A za bé: Adam Briskowitz,“ pokračovala Elysia. „Je ním posadnutá.“

„Má priateľa?“ spýtala som sa.

Mama sa posadila a cez kožené topánky na vysokých opätkoch si počúchala pľuzgier. Odmietala nosiť pohodlné topánky s tvrdením, že v nich vyzerá ortopedicky staro. „Nie, nemá priateľa. Ten chalan je hotová *katastrofa*. A to ide čonevidieť na univerzitu.“

„Heidi, choď ju trochu zdržať a dohliadni na to, aby sa pripravila. Ty ju dokážeš presvedčiť, aby sa neobjavila v maskáčoch. Prisahám, že občas sa naozaj *snaží* získať povest masovej vrahyne nevinných spolužiakov.“

„Dobre,“ prisvedčila som, zdvihla som kefu a prečesala som si ňou vlasy. „Tuším potrebujem ešte jednu vrstvu mejkapu.“

Mama hodila očkom na hodiny na nočnom stolíku. „Už by sme sa mali začať zhromažďovať na terase, aby sme boli správne zoradení.“

Vybrala som sa k dverám.

„Počkaj,“ zadržala ma mama. „Čo ten tvoj osobný prípitok pre Elysiu? Ten, čo ste písali s Abbotom?“

„Sem s ním!“ zvolala sestra a zdvihla pohár do výšky.

„Hej,“ povedala som a potľapkala som si po šatách, akoby na nich boli vrecká. „Tuším som ho stratila!“

Mama sa na mňa podozrievavo zadívala – bolo to znamenie, že upadám do starých zlovykov? Henry mal prehľad o všetkom. Keby žil, určite by prípitok našiel, možno by mi ho dokonca napísal, ba aj vytlačil a uchovával by ho vo vrecku, kým ho nebudem potrebovať. Nosieval ho-

dinky, aby som ja nemusela. To on zostavoval naozajstný zoznam vecí, ktoré treba urobiť – môj aj svoj –, zatiaľ čo ja som zoznamy začínala vecami, ktoré som už urobila, aby som ich mohla s radosťou vyškrtnúť. Od Henryho som závisela, hoci som sa pri tom cítila ako malé dieťa. „Nepotrebujem, aby si ma zaháňal ako stratenú ovcu!“ ohradila som sa zakaždým. Niekedy to viedlo k malej hádke, ktorú zvyčajne vyhral, lebo v skutočnosti som potrebovala, aby ma niekto zaháňal do krdla. A niekedy to bola súčasť väčšej hádky medzi nami dvomi – možno sme sa obaja obávali, že sa nechám unášať príliš ďaleko, ako sa raz nechala mama.

Azda by bolo lepšie, keby som Cukráreň stratila, keby som klesla na úplné dno a musela sa postaviť na vlastné nohy, aby som nás s Abbotom dokázala udržať pri živote. V kútiku duše viem, že Daniel má pravdu – mala by som seba samu vlievať do práce. V minulosti som robila práve to, keď som žialila nad stratou. Henry to na mne obdivoval – to, že som vedela premeniť smútok na niečo krásne. Niekedy sa mi večer priznal, že ma pozoroval malým okienkom na dverách, kým som bez prerušenia pracovala, pričom som si vôbec neuvedomovala seba samu. Aj vtedy som občas strácala pojem o čase, ale Henry tvrdieval, že som to robila pôvabne, preňho to bola „vec krásy“. Teraz sa bojím tak pracovať, bojím sa pozrieť sa na prázdnu okennú tabuľu.

Ťažko povedať, čo ten stratený prípitok znamená. Bez ohľadu na to však mama vie, že som sa ešte stále nepozbierala, že som sa dokonca ešte ani nezačala spamätávať

z Henryho smrti. Aby som bola celkom úprimná, nie som si istá, či sa aj ona z toho celkom dostala. Henryho veľmi ľúbila. Hovorievala mu chlapec môj. Daniel jej je vekovo príliš blízky, a keď sa spoznali, už bol priveľmi očividne mužom. Ale Henry bol jej chlapec. Raz mi pošepkala: „Nebola by som ho mohla zachrániť.“ „Samozrejme, že nie,“ súhlasila som s ňou. Všetci sme mali spoločnú reč viny, väčšinou nevyslovenú. Moja rodina aj jeho rodina – prenášali sme sa cez to navzájom s tichým odpustením. *Neexistuje nič, čo by sme boli mohli urobiť. Bola to neboda, nešťastná náhoda. Nedokázali sme tomu zabrániť.*

A tak bez akejkoľvek zmienky o Henrym, ak nepočítam ten veľmi asociatívny odkaz – že môj stratený prípitok by nebol stratený, keby tu bol Henry –, sa mama natiahla, chytila ma za ruku a povedala mi: „Chýba mi, ale je tu. Naozaj je tu s nami.“

Sestra sa na mňa pozrela a potom odvrátila pohľad, akoby mi poskytovala súkromie. Napadlo mi, aký výraz žiaľu asi mám na tvári.

Prípitok, rozmýšľala som. Mala by som sestre povedať prípitok – naozajstný prípitok. Jediné, čo mi prišlo na um, bolo: *Neumrite jeden druhému.* Žeby som si na lístok, ktorý som potom stratila, napísala práve toto? Urobila som krok vpred a povedala som: „Máš nádherné zuby a dávaš úžasné darčeky. A my s Abbotom ťa ľúbime.“

Elysia naklonila hlavu a oči sa jej zarosili. Podišla ku mne a vzala mi tvár do dlaní. „Moja malá sestrička. Moja Heidi. Ten prípitok bol kravina, ale skoro ma rozplakal.“

Kráčala som po dlhej chodbe popri jednej nádhernej izbe za druhou. Kým som prišla k Charlottinej izbe, zastala som a na okamih som sa oprela o stenu – len pre ten pocit, že ma na nohách drží čosi stabilné. Nix? Rozmýšľala som. Potriasla som hlavou.

Zaklopala som na Charlottine dvere.

Žiadna odpoveď.

Zaklopala som ešte raz a pomaly som dvere otvorila.

Charlotte sedela na zemi, obklopená knihami a zošitmi, zízala von oknom na opačnom konci izby a kývala hlavou do rytmu hudby, ktorá prenikala cez slúchadlá pripojené k iPodu. Uvedomila som si, že Charlotte máva často takýto neprítomný výraz, ako urieknutá čím-si, čo nikto iný nevidí – mávala ho, ešte keď bola malá. Teraz bola oblečená v šatách z pokrčeného materiálu, ktoré sa okolo nej kopili ako tortička s prezdobenou polevou.

Charlottina izba nie je naozaj Charlottina. Očividne je to jedna z Elysiiných kreácií. Nie sú tam nijaké plagáty, pohodlné kreslá ani divoké posteľné prikrývky. Steny sú lilavej farby. Visia na nich olejové maľby – naozajstné umelecké diela, pravdepodobne drahé – a v zabudovaných knižniciach je jedna polička venovaná výlučne klasickým románom o Nancy Drewovej, pravdepodobne v prvom vydaní. Charlotte ich určite nevyužíva na žiadny účel. Statočné dievčatko vo svetríkoch? Nie, Charlotte to v nijakom prípade nemôže zaujímať.

„Charlotte!“ zakričala som.

Zdvihla hlavu a potiahla slúchadlá za káblíky. Padli jej do lona, kde sa z nich ďalej plechovo rinula hudba. Naozaj mala modré vlasy s čiernymi končekmi, ostrihané na krátko, trčali jej na hlave ako ostne a na čele sa jej ťahali dlhšie pramene ofiny. Charlotte je šokujúco pekná. Pod modrými vlasmi s čiernymi koncami, píršingom v nose a hrubými očnými linkami je to nádherná dievčina. Má otrasné držanie tela, ale keď občas zakloní hlavu alebo sa za niečím natiahne, zjaví sa skrytý, no nepopierateľný pôvab. Oči má sivomodré po otcovi. Nemá však jeho štíhlu postavu, je skôr hranatejšia. Vlastne si pre to vrecovité oblečenie, ktoré zvyčajne nosí – čierne tričká z koncertov a nohavice s tisícami vreckami –, myslím, že sa za svoje telo trochu hanbí. Kto by jej to však mohol vyčítať? Elysia je blázon do posilňovní a dokáže prežívať na jogurtovo-mrkvičkovom obsahu svojej chladničky. A pokiaľ si dobre pamätám, Charlottina mama je vysoká a chudá. Strela som ju len raz, na jednej zo Charlottiných detských narodeninových osláv. Charlottina mama nie je šťastná. Len toľko si pamätám. Nepriala si, aby Charlotte otvárala darčeky pred ostatnými deťmi. „Je to len predvádzanie sa,“ vyhlásila. „Nikto nechce sedieť a pozerat sa na cudzie šťastie.“

„Práve teraz sa učíš na prijímačky?“ začudovala som sa. „Veď vieš, že o pár minút by sme mali nastupovať.“

„Len sa pokúšam vyzerat, akože študujem,“ odvetila. „To je jediná vec, za ktorú ma nemôžu spucovať.“

„Vyzeráš, akoby si *naozaj* študovala,“ ocenila som. „Teda až na to hľadanie z okna.“

„Už viem veľmi presvedčivo predstierať, že študujem. Jednoducho rozchľapíš ťažkú knihu a chytíš do ruky otvorenú fixku. Musíš vyzeráť, že máš veci pod kontrolou.“

„Ja mám mať pod kontrolou to, či si prichystaná na svadbu.“

„Som prichystaná?“

„Myslím si, že hej.“

Začala ukladať knihy na kopy.

„Sú všetky tie knihy len kulisa?“ vypytovala som sa. „Súčasť scény, kde sa odohráva falošné štúdium?“

„Uhm,“ prisvedčila a vstala. „Ale vyzerá to veľmi presvedčivo, nie? Je to veľmi... pietistické.“

„Pietistické?“

„Je to, no, veď vieš...“ Mrkla sa na svoju dlaň, kde mala napísané nejaké slová červeným perom. Všimla som si čierny lak na jej nechtoch. „Hm, je to veľmi pikantné a pikareskné.“

„Vieš, čo tie slová znamenajú?“ spýtala som sa jej.

„Mám ich používať vo vetách, aby som ich pochopila. Otec mi to prikázal.“

„Mám dojem, že ti ich síce prikázal používať vo vetách, ale myslel tým používať ich správne.“

„Tak. To znie logicky,“ povedala. „Ale je to zložitejšie.“ Bola som si dosť istá, že to bol zámerný žart, ale neusmiala sa ani trošku.

„Vyzeráš nádherne,“ pochválila som ju.

„Vyzerám ako prd z cesta,“ vyhlásila. Prd z cesta? Zdalo sa mi, že ja ako odborníčka na pečenie by som taký výraz mala poznať, ale v živote som ho nepočula.

„Tie šaty sú odporné. Som v treťom stupni pekla. Svadby tak akurát pripomínajú, aká je láska trápna, takže bez tejto inštitúcie by nevydržala.“ Potom sa na mňa rýchlo pozrela vyvalenými očami, ako keby povedala čosi zlé. Myslela si, že keď nepekne hovorí o manželstve, uráža aj to moje, a teda aj môjho mŕtveho manžela? „Prepáč,“ ospravedlnila sa. „Zabudla som. Teda... Nezabudla som. Len som nemyslela.“

„Tvoj otec sa opäť žení. Moja sestra sa vydáva,“ konštatovala som. „Tento deň pravdepodobne nebude ľahký ani pre jednu z nás.“

„Môjho otca už celkom pohltil jeho nový život. Keby mohol, zoberie si za ženu svoju prácu. To je na tom to smutné. Nemôže sa oženiť s umením.“

Už predtým som od Charlotte počula podobné poznámky. Chcela od svojho otca viac, ale on jej vedel dať len určité množstvo svojej pozornosti. Zdalo sa, že sa s tým zmierila, no zmieriť sa s niečím neznamená, že to vytrhne osteň sklamaní. „Podľa mňa je dobré, že to Elysia s твоjím otcom potvrdia aj oficiálne.“

„Je to trochu byrokracia, ale ja s tým problém nemám.“ Mykla plec. „Celkovo som v pohode, veď vieš. Mám sa dobre!“ Zdalo sa mi, že chce zmeniť tému.

„Aj ja sa mám dobre, hoci Elysia ma chce dať dokopy s nejakým svadobným hostom.“

„Fakt? S kým?“

„S Jackom Nixonom.“

„Aha,“ prikývla Charlotte. „Raz tu bol na večeri. Je milý.“

„Možno, ale ja na také niečo nie som pripravená. A dohadzovanie je falošné.“

„Pravda,“ prisvedčila. „Je to nevierohodné,“ pridala synonymum zo zoznamu.

„Máme zísť dole a stretnúť sa na terase s ostatnými, aby sme sa mohli postaviť do radu ako kačičky,“ pripomenula som jej a zrazu som mala pocit, že som pod vodou, že sa topím. Ideme sa zoradiť. Ideme na svadbu. Všetci budeme rozprávať o láske. Živo som si spomenula na Henryho, na jeho prvé priznanie. Keď mal jedenásť rokov, videl, ako sa mu mladší brat skoro utopil v bazéne počas grilovania na záhrade. Henry vtedy stuhol na kameň. Chodieval na plavecký kurz v YMCA a učil sa aj oživovanie, ale zachvátila ho panika. „Mal som pocit, že to trvalo celé hodiny, ako v zlom sne, díval som sa na brata, ako sa topí, no napokon som zakričal na otca, ktorý sa rozbehol cez dvor a oblečený skočil do bazéna.“ Otec brata zachránil, ale po tom incidente začal byť Henry strašne opatrnícky. To on si vždy spomenul, že treba zobrať mlieko na opaľovanie, skrinku prvej pomoci, prilby, to on na nás na pláži mával a volal: „Ste príliš ďaleko! Príliš ďaleko!“ Zrazu sa mi zazdalo, že potrebujem počuť jeho hlas, ako ma privoláva. Príliš ďaleko, myslela som si, príliš ďaleko.

Napriek tomu som meravo kráčala ďalej. Charlotte ma nasledovala.

Pod schodmi ma zastavila: „Počkaj, treba ťa napraviť.“ Cítila som potiahnutie vzadu na šatách. Charlotte mi dvoma rýchlymi ťahmi zapla zips na chrbte. Bol to len